

stellen waren aangenomen, dachten vele specialisten: „ziezo, de zaak is in orde; nu spreekt het voor ons (voorzoover wij tevoren verklaard hebben tevreden te zullen zijn met de C. V.-voorstellen) vanzelf, dat wij weder in de Maatschappij gaan." Alleen de uitkomst van het referendum over de statutenwijziging diende te worden afgewacht. Inmiddels blijkt echter, dat het interimair hoofdbestuur maatregelen neemt, om tot een niet-uitvoeren der aangenomen C. V.-voorstellen te komen, tot een weren der vakbelangen uit de Maatschappij; een streven, dat m. i. voor dit hoofdbestuur in zijn interimaire positie niet juist is. Al zou ik vrede kunnen hebben met het afzonderlijk stellen der vakbelangen, ik meen, dat een zeer, zeer ver doorgevoerde groepsvertegenwoordiging met groote zelfstandigheid der groepen beter is. Het m. i. ontijdig streven van het interimair hoofdbestuur naar een niet-uitvoering der C. V.-voorstellen maakt, dat de specialisten geen houvast hebben. Terwijl het tevoren vanzelf sprak voor zeer velen om weer in de Maatschappij te gaan, kunnen zij dit thans moeilijk doen. Wil prof. KOUWER dit wantrouwen noemen, dan is dit m. i. een te onaangename betiteling. Ik heb volstrekt geen wantrouwen in de overgrote meerderheid van het interimair hoofdbestuur, maar zal op bovengenoemde gronden mij niet weer aan de Maatschappij kunnen binden; ik wensch zekerheid, dat de C. V.-voorstellen of een andere mij bevredigende regeling in de Maatschappij totstandkomt.

Dat ons wantrouwen in vorige hoofdbesturen gerechtvaardigd was, zal ik hier niet breedvoerig uiteenzetten; ik deed dit reeds in het eerste nummer van het *Maandblad voor Sociale Geneeskunde*. Hierin staat voldoende, dat telkens de door een hoofdbestuur gedane toezeggingen niet werden gehouden door een volgend hoofdbestuur; dat zooveel mogelijk publiciteit van meeningen, tegengesteld aan die van het hoofdbestuur, werd geweerd. Dit zijn handelingen, die wantrouwen wettigen en waardoor een hoofdbestuur ongeschikt blijkt voor onpartijdige leiding. Van dit interimair hoofdbestuur is mij alleen tegenstand tegen de uitvoering der door de algemeene vergadering aangenomen C. V.-voorstellen gebleken, waartoe het m. i. niet het recht heeft en welken tegenstand ik in overeenstemming met den heer H. D. DE HAAS niet geschikt kan vinden voor een interimair hoofdbestuur.

Rotterdam, 15 Februari 1919.

J. VAN ASSEN JZN.

IV.

Nog blijft het verslag uit van de beruchte laatste algemeene vergadering, nog weten degenen, die afwezig waren, niet, wat daar gebeurde. Inmiddels wordt er zóóveel geschreven over de gevolgen van het daar gebeurde, dat ik ga gelooven, dat het misschien een voordeel is objectief den toestand, waarin de Maatschappij is geraakt, te kunnen beoordeelen, zonder bij deze beoordeeling te worden geprikkeld door de herinnering aan personen en de wijze, waarop deze zich hebben geuit. En dan gebeuren er sinds deze vergadering toch wel zeer eigenaardige dingen. Men moge toch over de beslissingen daar gevallen verschillend oordeelen, men moge de wijze, waarop het hoofdbestuur naar huis werd gezonden, betreuren, afkeuren of weten te verschoonen, ik ben het volmaakt eens met degenen, die hebben geschreven, dat men zich aan de met meerderheid genomen besluiten eener algemeene vergadering heeft te onderwerpen. En is niet van *beide* zijden de strijd steeds gevoerd met de bedoeling het mogelijk te maken, dat er blijve één Maatschappij, waarin de belangen van alle geneeskundigen worden behartigd, één Maatschappij, die tegenover de buitenwereld kan optreden voor alle geneeskundigen en daarnaast ijveren voor alles, waarin van geneeskundigen raad, voorlichting en leiding gevraagd wordt? Van *beide* zijden, want, hoe men ook denke over de wijze, waarop de specialisten onder of door de leiding van BRONGERSMA den strijd hebben gevoerd en voorloopig gewonnen, hoezeer men ook moge meenen, dat een andere leiding wellicht erin gestaagd zou zijn den vrede door vergelijk in plaats van door overwinning tot stand te brengen, te onderstellen dat van dien kant alléén prijs gesteld werd op het blijven in de Maatschappij om, zooals prof. KOUWER meent te mogen zeggen, „gezag te ontleenen

aan de tradities der Maatschappij" is ongerijmd en onbillijk. Gelukkig zijn er nog steeds velen, zéér velen, die met mannen als prof. VAN RIJNBEEK, VAN BRUGGEN, HAMAKER, SIKKEL, OOSTERBAAN, KOCH, BOLLE, meenen, dat het dilemma van prof. BURGER: de vakbelangen aan de spits der Maatschappij of de vakbelangen buiten de Maatschappij verkeerd gesteld is en dat er zeer wel een weg is te vinden, waarop een goede leiding de Maatschappij kan vóórgaan, al zal zij dan op dezen weg eerst heel wat hinderpalen ontmoeten en moeten opruimen. Maar men aanvaarde dan ook eerlijk den toestand, zooals deze is geworden. Gebeurt dit laatste nu? Neen immers. Daar treedt een hoofdbestuur op, waarvan vijf leden demissionair zijn, waarvan één lid tegen zijn wil genoodzaakt is lid te blijven, en waarvan vijf andere leden hun naam zetten onder een circulaire, waarin gezegd wordt, dat de onderteekenaars niet de meening kunnen deelen, dat „de thans beklonken hervorming de werkelijke kracht der Maatschappij en haar aanzien naar buiten zal verhoogen" en verder o. a., dat er maar „een weg is aangewezen, om de Maatschappij in haar ouden bloei te herstellen: de algeheele verbanning van de vakbeweging uit den boezem der Maatschappij". Alweer, men moge het met de meening van de onderteekenaars der circulaire eens zijn of niet, het is toch wel duidelijk, dat dergelijke meeningsuitingen niet in de eerste plaats verwacht mogen worden van hen, die door het aanvaarden van hun hoofdbestuurs-lidmaatschap zich bereid verklaarden, mede te werken aan de uitvoering van de besluiten der algemeene vergadering. En alsof dat nog niet genoeg ware, stelt het nieuwe hoofdbestuur, voordat het verslag van de vergadering, aan welks verloop het zijn bestaan heeft te danken of te wijten, is verschenen, een enquête in bij de leden der Maatschappij, waarbij hun gevraagd wordt, of zij het al dan niet gewenscht achten, dat de Maatschappij zich onttrekke aan de behartiging van de vakbelangen en deze overlate aan instellingen buiten de Maatschappij. Maar was de motie Den Haag dan niet met groote meerderheid verworpen? Was deze motie niet vooraf in alle afdelingen besproken en moest men, althans totdat een volgende algemeene vergadering zich eventueel in anderen zin uitsprak, niet aannemen, dat de meerderheid in onze Maatschappij vóór alles haar eenheid en ondeelbaarheid beoogde?

Acht men het gevaar te groot, dat de zes hoofdbestuursleden, die meer onmiddellijk de vakbelangen vertegenwoordigen, te veel macht in dit hoofdbestuur, althans in het dagelijksch bestuur zullen krijgen, men kieze naast hen negen mannen, waarvan verwacht mag worden, dat zij met voldoende kracht het drijven in één bepaalde richting zullen weten te keeren, mannen, die steeds en vóór alles het belang van de geheele Maatschappij in het oog vatten en houden. Maar men begripe toch ook, dat het belang van onze Maatschappij in de allereerste plaats meebrengt, dat het gezag van de algemeene vergadering onaangetaast blijft en dat men aan de besluiten, in deze vergadering genomen, een *fair trial* heeft te geven.

Meppel, 16 Februari 1919.

JUL. LEYDESDORFF.

V.

In de artikelenreeks over „Onze Maatschappij" werd ik zeer getroffen door de opmerking van SIKKEL, dat hij zich niet *verplicht* gevoelde, de Maatschappij uit dit moeras te trekken. „Ik ben voor den toestand van heden niet verantwoordelijk", zoo voegt hij er bij. Hoezeer ik ook instem met veel, wat SIKKEL gezegd en geschreven heeft, het boven aangehaalde kan ik geenszins goed vinden. Het is thans geen tijd, om te overwegen, wie wel en wie niet, wie meer of wie minder verantwoordelijk is. Het is nu niet de tijd van praten, over wat achter ons ligt, het is de tijd van handelen. Ieder onzer moet bereid zijn, te helpen om de Maatschappij uit het moeras te trekken. Op ieder onzer rust de plicht te doen, wat hij kan.

Deze gedachten brengen mij er toe, ook op deze plaats aandacht te vragen voor de oplossing, die in mijn oog de aangewezen is.

Vooraf wensch ik vast te leggen, dat uit het geschrijf der laatste weken bij alle verschil eenstemmigheid blijkt op twee punten, n.l.: